

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOON

Lp Kristel Masing
Korruptsioonikuritegude büroo
Politsei- ja Piirivalveamet

Teie 13.03.2025

Meie 28.03.2025 nr 2.3-8/25/807-2

Kristel.Masing@politsei.ee

Vastus nõudekirjale

Andmekaitse Inspeksioon sai Teie pöördumise, milles küsite seisukohta selles, kas ja kuidas peaks Politsei- ja Piirivalveamet (PPA) väljastama teabenõude korras teavet arhiivis oleva lõpetatud kriminaalasja kohta.

1. Kes on kuriteoteate teabevaldaja, kas PPA või kuriteoteate esitanud ametiasutus?

Kuriteoteate puhul on teabevaldajaks Politsei- ja Piirivalveamet riigiasutusena avaliku teabe seaduse (AvTS) § 5 lg 1 punkti 1 mõttes. Kuriteoteate puhul on teabevaldaja ka kuriteoteate esitanud ametiasutus sel juhul, kui see asutus on AvTS-i mõistes teabevaldaja. Seega võivad mitu asutust teabevaldajana omada sama teavet. Teabenõue tuleb täita sellel teabevaldajast asutusel, kellele see esitati.

2. Kas kuriteoteadet võib üldse avaldada, kas arhiivis olevale kriminaalasjale ei kohaldu KVS § 6 lg 2?

Teabele saab seada juurdepääsupiirangu AvTS-i või eriseaduse alusel. Teadmata täpselt, millist teavet toimiku dokumendid sisaldavad, ei saa AKI selles osas konkreetset vastust anda. Seega ei ole välistatu

Kui toimikule on määratud juurdepääselgitame, et juurdepääsu kriminaalmenetluse toimikule, sh kuriteoteatele, menetluse kestel ja kuni otsuse jõustumiseni koostatud dokumentidele ning menetluses tehtud otsuse avaldamist reguleerib kriminaalmenetluse seadustik (KrMS). KrMS ei reguleeri juurdepääsu toimikule peale menetluse lõppu ja otsuse jõustumist. Peale otsuse jõustumist reguleerib toimikule juurdepääsu AvTS samadel alustel kui ükskõik mis muule avalikule teabele. Ehk siis, kui eriseaduses ei ole teabele juurdepääsu erikorda, siis tuleb lähtuda avaliku teabe seadusest.

Olukorda, mil menetlusseadustik ei reguleeri peale menetluse lõppu toimikule juurdepääsu ning lähtuda tuleb avaliku teabe seadusest, on korduvalt selgitanud ka kohtud. Nii näiteks on Riigikohus 16.04.2020 lahendis nr 1-19-8262/17 punktis 43 selgitanud järgmist: „Kuna kriminaalmenetluse seadustikus pole erikorda kriminaal- ja kohtutoimikuga tutvumiseks pärast kriminaalmenetluse lõpetamist ja toimiku arhiivimist, tuleb tutvumisloa taotlused lahendada üldises korras selle seaduse alusel, millel toimikuga tutvuda sooviva isiku taotlus rajaneb. Eeskätt võib õiguslik alus kriminaal- või kohtutoimikuga tutvumiseks tuleneda isikuandmete kaitse seadusest, avaliku teabe seadusest või arhiiviseadusest. Kõigi nende seaduste alusel esitatud

tutvumisloa taotlusi menetletakse haldusmenetluse korras (isikuandmete kaitse seaduse (IKS) § 3; avaliku teabe seaduse (AvTS) § 1 lg 3 ja arhiiviseaduse (ArhS) § 1 lg 2)“.

3. *Millises mahus võib/saab kuriteoteles olevat infot avaldada kui kogu info käib mõlema isiku kohta? Teise isiku nimi ja muud andmed tuleks katta ja muus osas avaldada?*

Kuna teabevaldaja peab tagama, et avalikuks ei saaks teave, mis ei tohi avalikuks saada, siis peab teabevaldaja hindama ka seda, kas teabe avalikustamine võib kahjustada kolmandate isikute õigusi ja vabadusi. Kui teabevaldaja leiab, et selline põhjendatud oht on olemas, siis tuleb kolmandate isikute andmetele määrata seadusest tulenev juurdepääsupiirang.

Kui teabenõude korras küsitakse kuriteoteadet, milles sisaldub teabenõudja või kolmandate isikute juurdepääsupiiranguga isikuandmed, siis käsitletakse seda AvTS § 14 lõike 2 kohase teabe küsimisena. Sätte kohaselt tuvastab teabevaldaja teabenõudja isiku. Kui isik taotleb juurdepääsupiiranguga isikuandmeid kolmandate isikute kohta, teatab ta teabevaldajale teabele juurdepääsu aluse ja eesmärgi, kui neid ei ole eraldi taotletud ning taotlemise alust ja eesmärki selgitatud.

Kui soovitakse juurdepääsu isikuandmeid sisaldavale teabele, siis AvTS § 39 lõike 1 kohaselt võimaldab teabevaldaja juurdepääsu tema valduses olevatele isikuandmetele isikuandmete kaitse üldmääruse (IKÜM) või seaduses sätestatud aluse olemasolul käesolevas seaduses sätestatud korras. See tähendab, et teabevaldaja peab järgima IKÜM-i nõudeid. IKÜM art 15 lõike 4 kohaselt peab andmetöötleja tagama, et teabe väljastamisel ei saaks kahjustada teiste isikute õigused ja vabadused. Seega tuleb isikule väljastada tema kohta käivad andmed ja jätta väljastamata kolmandate isikute juurdepääsupiiranguga andmeid.

Samalaadsetele küsimustele kiiremate selgituste saamiseks soovitame edaspidi esmalt pöörduda enda asutuse andmekaitse spetsialisti poole.

Loodan, et saime oma selgitustega Teile abiks olla.

Lugupidamisega

Karin Uuselu
jurist
peadirektori volitusel